

A. Προγραμματισμός Εκπαιδευτικού Έργου.

Η Διεύθυνση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Α/θμιας Εκπαίδευσης του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με την παρούσα εγκύκλιο θέτει υπόψη των Στελεχών της Εκπαίδευσης και των Συλλόγων Διδασκόντων θέματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, προκειμένου τα νηπιαγωγεία της χώρας να προγραμματίσουν το εκπαιδευτικό τους έργο για το σχολικό έτος 2018-19.

1. Τα Ωρολόγια Προγράμματα των Νηπιαγωγείων.

α) Τα Ωρολόγια Προγράμματα των νηπιαγωγείων συντάσσονται με βάση [το κεφ. Β, του άρθρου 11, του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109 Α\)](#). Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, το ημερήσιο πρόγραμμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μπορεί να αναπροσαρμόζεται από τους/ τις Νηπιαγωγούς, ύστερα από συνεργασία με τον/την αρμόδιο/α Σχολικό/ή Σύμβουλο. [κεφ. Β, παρ. 3, του άρθρου 11, του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109 Α\)](#).

β) Τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία ακολουθούν το εκάστοτε ισχύον αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα των αντιστοίχων τύπων δημοσίων σχολείων [\(αρ. 4, παρ.1, του Νόμου 682/77- ΦΕΚ 244/1977Α\)](#). Παρέκκλιση από τα ανωτέρω επιτρέπεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην [παρ.2, του άρθρου 4, του Ν.682/77](#), όπως τροποποιήθηκε με την [παρ. 2 του αρθρ. 28 του ν. 4415/2016 \(ΦΕΚ 159 Α'\)](#) και συμπληρώθηκε με [το άρθρ. 56 του ν. 4472/2017 \(ΦΕΚ 74 Α'\)](#).

2. Κατανομή τμημάτων.

α) Σύμφωνα με [το άρθρο 35, του Ν.4386 \(ΦΕΚ 83/2016Α\)](#), «*Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις*», τα νηπιαγωγεία, ανάλογα με τον αριθμό των οργανικών θέσεων των νηπιαγωγών, είναι μονοθέσια, ή πολυθέσια. Η οργανικότητα των νηπιαγωγείων προσδιορίζεται με βάση την αντιστοιχία νηπιαγωγού προς αριθμό μαθητών (νηπίων – προνηπίων) και η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον (1) νηπιαγωγό για κάθε είκοσι πέντε (25) μαθητές και όχι λιγότερο από : α) δεκατέσσερις (14) μαθητές και β) πέντε (5) μαθητές σε σχολικές μονάδες απομακρυσμένων, δυσπρόσιτων και παραμεθόριων περιοχών ή περιοχών με δυσκολίες πρόσβασης ή περιοχών για τις οποίες απαιτείται μεταφορά/μετακίνηση μαθητών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων.

β) Για την κατανομή των μαθητών στα τμήματα του πρωινού υποχρεωτικού προγράμματος, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κριτήρια όπως η ηλικία (νήπια -προνήπια) και οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με στόχο να υπάρξει μια ισόρροπη και ισάριθμη κατανομή των μαθητών στα τμήματα.

γ) Επισημαίνεται ότι **μέχρι την 15^η Ιουνίου** πρέπει να έχει οριστικοποιηθεί ο αριθμός μαθητών στα τμήματα του πρωινού υποχρεωτικού προγράμματος και στα τμήματα του προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος σε όλα τα νηπιαγωγεία.

δ) Στα ιδιωτικά σχολεία, ο αριθμός μαθητών είναι ο αναγραφόμενος αριθμός δυναμικότητας μαθητών για την κάθε αίθουσα του σχολείου, όπως αναφέρεται **στην Υ.Α. χορήγησης της άδειας αυτού**. Για τον ελάχιστο αριθμό εγγραφέντων μαθητών στα Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία ισχύει η [με αρ. πρωτ. 11761/Δ1/15-7-2016 εγκύκλιος του ΥΠΠΕΘ](#) προς όλες τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας.

3. Ενημέρωση πληροφοριακού συστήματος myschool.

α) Τα αναλυτικά στοιχεία εγγραφών για το σχολικό έτος 2018-2019 καταχωρούνται με ευθύνη των Διευθυντών/Προϊσταμένων τους, στα σχετικά πεδία του Πληροφοριακού Συστήματος **myschool** μετά την ενεργοποίηση του νέου σχολικού έτους 2018-2019 σε αυτό **(από 18 Ιουνίου έως 21 Ιουνίου)**.

β) Ο αριθμός Βιβλίου Μητρώου μαθητών των Νηπιαγωγείων, στο σύστημα ηλεκτρονικής καταγραφής myschool, για την τριετία 2017-2020 θα είναι ο αριθμός 2017. Από το σχολικό έτος 2020-2021 και έως το σχολικό έτος 2029-2030, ο αριθμός Βιβλίου Μητρώου μαθητών, Δημοτικών και Νηπιαγωγείων, θα είναι ο αριθμός 2020, ο οποίος θα παραμείνει ο ίδιος καθ' όλη τη δεκαετία. Οι ανωτέρω αριθμοί θα καταχωρούνται αυτόματα από το πληροφοριακό σύστημα myschool.

γ) Επισημαίνεται ότι στα νηπιαγωγεία, με ευθύνη των Διευθυντών/τριών-Προϊσταμένων τους, στο πεδίο της πληροφοριακής πλατφόρμας myschool θα πρέπει να αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα η ονομασία/επωνυμία του σχολείου χωρίς τους προσδιορισμούς «κλασικό» και «ολοήμερο» (πχ 1^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ).

δ) Επειδή έχουν διαπιστωθεί λάθη στην αποτύπωση της γεωγραφικής θέσης των σχολικών μονάδων, θα πρέπει οι Διευθυντές/τριες-Προϊστάμενοι/ες των νηπιαγωγείων να επικαιροποιήσουν τις συντεταγμένες της γεωγραφικής θέσης του σχολείου στο πεδίο της πληροφοριακής πλατφόρμας myschool έως 21 Ιουνίου 2018.

4. Ωράριο Εκπαιδευτικών.

Το διδακτικό ωράριο των νηπιαγωγών καθορίζεται με την [με αριθ. 127187/Ε1/19 -08-2016 \(ΦΕΚ 2524/ 2016Β\)](#) Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός διδακτικού ωραρίου εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε νηπιαγωγεία».

Επισημαίνεται ότι οι Διευθυντές/τριες και Προϊστάμενοι/ες των νηπιαγωγείων φροντίζουν ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να καλύπτουν πλήρως το διδακτικό τους ωράριο. Ως προς το εργασιακό ωράριο, σε καμία περίπτωση δεν παραβιάζεται η σχετική διάταξη του [νόμου 1566/1985 \(ΦΕΚ 167/ 1985Α\), άρθρο 13, παρ. 8](#), όπως συμπληρώθηκε με [το άρθρο 245 του Ν. 4512/2018 \(ΦΕΚ 5, Τ. Α'/17-1-2018\)](#), σύμφωνα με την οποία ο/η εκπαιδευτικός **δεν υποχρεούται να παραμείνει στο σχολείο πέραν των (6) έξι ωρών την ημέρα ή τριάντα (30) ωρών την εβδομάδα.**

Η διαδικασία συμπλήρωσης ωραρίου των εκπαιδευτικών γίνεται σύμφωνα με την [παρ. 5 του άρθρου 33 του Ν. 4386/2016 \(ΦΕΚ 83/2016 τ.Α'\)](#).

5. Αντισταθμιστικοί – Υποστηρικτικοί Θεσμοί.

Για τη φοίτηση και υποστήριξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καθώς και για θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης των Δημοτικών Σχολείων και των νηπιαγωγείων ισχύουν τα προβλεπόμενα στο [άρθρο 6 όπως ισχύει, του Ν. 3699/2008 \(ΦΕΚ 199/2008 Α'\)](#) «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», στην [Υ.Α. 27922/Γ6/8-3-2007 \(ΦΕΚ 449/2007 Β'\)](#) «Καθορισμός των ιδιαιτέρων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του εκπαιδευτικού προσωπικού, που υπηρετεί σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και στα τμήματα ένταξης», στην εγκύκλιο [Γ6/15894/14-2-2006 «Φάκελοι ατομικών στοιχείων»](#), στην [Υ.Α. 102357/Γ6/1-10-2002 \(ΦΕΚ 1319/2002 Β'\)](#) «Ένταξη, φοίτηση και αποφοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλους τους τύπους των σχολείων Ειδικής Αγωγής και τα Τμήματα Ένταξης», στην [Υ.Α. 17812/Γ6/12-2-2014 \(ΦΕΚ 315/2014 Β'\)](#) «Νόμιμη σύσταση των ΕΔΕΑΥ και καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων των μελών και συντονιστών αυτών», [στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.4368/2016 \(ΦΕΚ 21/2016 Α'\)](#) «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις», στο [άρθρο 11 του Ν.4452/2017\(ΦΕΚ 17Α'\)](#) «Ρύθμιση θεμάτων του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας και άλλες διατάξεις» στην ΥΑ 172877/Δ3/17-10-2016 "Καθορισμός διαδικασίας σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων συνεκπαίδευσης" ([ΦΕΚ 3561/Β/2016](#)).

Στις περιπτώσεις της [παρ. 10 του άρθρου 12 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109 Α\)](#) ανήκουν και αυτές των μαθητών των οποίων οι γονείς αιτούνται πρόωγη αποχώρηση ή καθυστερημένη προσέλευση στο πρόγραμμα του σχολείου για λόγους ιατρικής υποστήριξης ή θεραπευτικής παρέμβασης των μαθητών, κατόπιν βεβαίωσης από δημόσιο φορέα, από την οποία προκύπτει η ανάγκη της ανωτέρω απουσίας και ο ακριβής χρόνος αυτής. Επισημαίνεται, ότι τόσο ο φορέας που εκδίδει την βεβαίωση, όσο και ο φορέας υλοποίησης της θεραπευτικής παρέμβασης ή ιατρικής υποστήριξης πρέπει να είναι δημόσιοι φορείς.

6. Επιμορφωτικές δράσεις

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Προσχολικής Αγωγής και Ε.Α.Ε. οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικές συναντήσεις (παιδαγωγικές συσκέψεις, ημερίδες και σεμινάρια) των εκπαιδευτικών των σχολείων της Περιφέρειάς τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 17 του ΠΔ 79/2017 ([ΦΕΚ 109 Α](#)).
Επισημαίνεται τέλος η ανάγκη αξιοποίησης του χρονικού διαστήματος από **15 έως 21 Ιουνίου και από 3 έως 10 Σεπτεμβρίου** για την διοργάνωση επιμορφωτικών δράσεων από τους Σχολικούς Συμβούλους.

7. Θέματα Υγιεινής και κτηριακών υποδομών του σχολείου.

Πριν την ολοκλήρωση του διδακτικού έτους (21 Ιουνίου 2018) σε συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων καταγράφονται τα προβλήματα που αφορούν στην υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας και διαβιβάζονται στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου Δήμου και στην οικεία Διεύθυνση Α/θμιας Εκπαίδευσης, ώστε με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς να έχουν διασφαλιστεί οι κατάλληλες συνθήκες λειτουργίας των νηπιαγωγείων (κτιριακές υποδομές, ασφάλεια, αισθητική και υγιεινή χώρων, εξοπλισμός).

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές και τα Στελέχη Εκπαίδευσης οφείλουν να συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς (Τοπική Αυτοδιοίκηση κτλ.), ώστε με την έναρξη της σχολικής χρονιάς να έχουν διασφαλιστεί οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

8. Παραρτήματα νηπιαγωγείων.

Για τη λειτουργία παραρτημάτων νηπιαγωγείων ισχύουν όσα ορίζονται [στο άρθρο 73, του Ν. 3518/2006 \(ΦΕΚ 272/2006Α\)](#), σύμφωνα με το οποίο «Στο τέλος της παρ. 6, του άρθρου 3, του [ν.1566/1985 \(ΦΕΚ 167/1985Α\)](#) προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: Σε περιοχές που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ίδρυσης νηπιαγωγείου μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από εισήγηση του οικείου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, να λειτουργήσει παράρτημα του πλησιέστερου προς αυτό νηπιαγωγείου». Για την καλύτερη οργάνωση και προγραμματισμό, εισηγήσεις από τις Δ/νσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης θα γίνονται δεκτές **μέχρι 29 Ιουνίου του τρέχοντος σχολικού έτους**.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της σχετικής απόφασης είναι:

- Σχετική Πράξη του οικείου ΠΥΣΠΕ.
- Γνωμοδότηση Δημοτικού Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη του κόστους λειτουργίας του παραρτήματος από τον οικείο Δήμο σε ό,τι τον αφορά (λειτουργικές δαπάνες καθώς και δαπάνες συντήρησης).
- Αιτιολογημένη Εισήγηση Πρωτοβάθμιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης (από την οποία εκτός των άλλων, θα προκύπτει ότι η λειτουργία του παραρτήματος δεν θα επιβαρύνει τον προϋπολογισμό πχ με πρόσληψη επιπλέον αναπληρωτή).
- Αιτιολογημένη Εισήγηση Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Β. Προγραμματισμός λειτουργίας Προαιρετικού Ολοήμερου Προγράμματος.

Προϋποθέσεις λειτουργίας:

Σύμφωνα με το άρθρο 11 κεφ. Β, του ΠΔ 79/2017 ([ΦΕΚ 109 Α](#)) σε όλα τα Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Νηπιαγωγεία είναι δυνατόν να λειτουργήσει Ολοήμερο Πρόγραμμα με τις εξής προϋποθέσεις:

- i. Στα **1/θέσια** νηπιαγωγεία ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος **είναι 5 φοιτώντες** μαθητές (νήπια/προνήπια).
- ii. Στα **2/θέσια** νηπιαγωγεία, ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος είναι **10 φοιτώντες** μαθητές (νήπια- προνήπια).

- iii. Στα 3/θέσια και άνω νηπιαγωγεία, ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία Ολοήμερου Προγράμματος είναι **14 φοιτώντες** μαθητές (νήπια/προνήπια).
Όταν ο αριθμός των φοιτώντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα είναι χαμηλότερος των όσων προβλέπονται παραπάνω, τότε αναστέλλεται η λειτουργία του τμήματος, με απόφαση του/της Περιφερειακού/κής Διευθυντή/τριας Εκπαίδευσης, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του/της οικείου/ας Σχολικού/ής Συμβούλου και του/της Διευθυντή /τριας Εκπαίδευσης.
- iv. Επισημαίνεται ότι ο ελάχιστος αριθμός 5 δεν αφορά τα 1/θέσια συστεγαζόμενα Νηπιαγωγεία. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία συγκροτούν κοινά τμήματα προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος.
- v. Στα νηπιαγωγεία, όπου διαπιστώνεται η ανάγκη πρόωρης προσέλευσης νηπίων/προνηπίων, δύναται να συγκροτείται τμήμα πρόωρης υποδοχής (7:45-8:30). Στο τμήμα αυτό δικαίωμα συμμετοχής έχουν νήπια/προνήπια τα οποία είναι εγγεγραμμένα και φοιτούν στο ολοήμερο πρόγραμμα. Ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του τμήματος είναι τα 5 νήπια/προνήπια. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία συγκροτούν κοινά τμήματα πρόωρης υποδοχής.
- vi. Εφόσον επιλεγεί από τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών το προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα, το ωράριο λειτουργίας και η υποχρεωτικότητα της φοίτησης τηρούνται καθ' όλο το χρονικό διάστημα της συμμετοχής σε αυτό και δεν επιτρέπεται πρόωρη αποχώρηση νηπίων/προνηπίων από το Ολοήμερο Πρόγραμμα. Σε περίπτωση που ο μαθητής συμπληρώσει περισσότερες από 15 απουσίες στο ολοήμερο πρόγραμμα σε ένα μήνα, οι οποίες δε δικαιολογούνται από ιατρική γνωμάτευση, η φοίτησή του στο ολοήμερο πρόγραμμα διακόπτεται.
- vii. Εντός του πρώτου πενθημέρου κάθε μήνα, με ευθύνη του/της Δ/ντή- Δ/ντριας, Προϊσταμένου/μένης της σχολικής μονάδας, συντάσσεται και αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση Π.Ε. αναλυτική κατάσταση φοιτώντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα και στο Τμήμα Πρόωρης Υποδοχής, η οποία κοινοποιείται και στον/στην οικείο/α Σχολικό/ή Σύμβουλο.
- viii. Κατά το 1^ο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου το Σχολικό Συμβούλιο συνεδριάζει και αποφασίζει τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της διαδικασίας- προετοιμασίας του γεύματος των μαθητών που θα εγγραφούν στο Ολοήμερο πρόγραμμα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο εδ. ια), παρ. 16 του άρθρου 11 του ΠΔ 79/2017 ([ΦΕΚ 109 Α](#)).
Η συγκεκριμένη δραστηριότητα με την κατάλληλη παιδαγωγική υποστήριξη μπορεί αφενός να βοηθήσει στην ανάπτυξη υγιών διατροφικών συνηθειών απαραίτητων για την ατομική ανάπτυξη και υγεία των παιδιών και αφετέρου να συμβάλλει θετικά στην ενίσχυση κοινωνικών δεξιοτήτων όλων των μαθητών και των μαθητριών.
Ιδιαίτερα ζητήματα που αφορούν στην υλοποίηση της δραστηριότητας, αντιμετωπίζονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων εντός του πλαισίου που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις.

Παρακαλούνται τα Στελέχη της Εκπαίδευσης να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να επιτευχθεί ο έγκυρος και έγκαιρος προγραμματισμός των Σχολικών Μονάδων για το σχολικό έτος 2018-19.

Παρακαλούνται οι Δ/ντες Π.Ε όπως ενημερώσουν τα Νηπιαγωγεία περιοχής ευθύνης τους και οι Προϊσταμένες/-οι και Διευθυντές/-ντριες των Νηπιαγωγείων τα μέλη των Συλλόγων Διδασκόντων αποστέλλοντας την παρούσα εγκύκλιο στις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους (e-mail).

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ)

1. Περιφερειακές Δ/νσεις Εκ/σης της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊστάμενοι Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης Π.Ε.
(μέσω Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης)
3. Σχολικοί Σύμβουλοι Π.Α. (μέσω Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης)
4. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας (έδρες τους)
5. Δημόσια & Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία της χώρας (μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. Γραφείο Υφυπουργού, κ. Μπαξεβανάκη
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα, κ. Αγγελόπουλου
3. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Δ/νσης Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. & Δ.Ε.
4. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
5. Δ/νση Παιδείας Ομογενών Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων
6. Γ.Ε.ΠΟ.
7. Αυτοτελής Δ/νση Ιδιωτικής Εκπ/σης
8. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. - Τμήμα Α΄
9. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. - Τμήμα Β΄
10. Π.Σ. myschool